

Terapie hrou pro děti v rozvodových situacích

Daniela Kutilová Kšírová

Posudek oponenta diplomní práce

Autorka si za téma své diplomní práce zvolila problém postihující u nás i ve srovnatelných zemích až polovinu rodin: rozvod i to, jak se s ním vyrovnává a jak je prožívá dítě ve světle nedirektivní hry a hrové terapie. Teoretickou část práce začíná vkročením do jádra problému: zabývá se tím, jak dítě prožívá rozvod a co o tom je z dostupné literatury známo. Vypisuje jednotlivé emoční stavy a pocity dětí a srovnává je na různých vývojových úrovních od předškolního po střední školní věk.

V dalším oddílu práce přibližuje koncept terapie hrou podle Virginie Axlinové. Uvádí osm principů této terapie vycházející z rogersovského přístupu a na praktických příkladech je představuje. Zabývá se indikacemi a kontraindikacemi této terapie i technickými podmínkami pro její uskutečňování. Autorka dále popisuje spolupráci s rodiči, modality i průběh terapie a jejich jednotlivých sezení. Nabízí také pohled do jednotlivých fází terapie včetně jejího ukončení. Je možno říci, že v této podobě představuje literárně přehledová část práce koncizní úvod do nedirektivní psychoterapie hrou a v jistém smyslu tak vyplňuje mezeru v literatuře.

V praktické části práce ilustruje autorka výše popsané principy a techniky kasuistickým ztvárněním terapie hrou na celkem pěti příbězích terapie u dětí ve věku od 3 do 9 let (z 10 realizovaných terapeutických procesů). Jde tedy o práci kvalitativní, bohatě však založenou na konkrétním materiálu. Rozsah terapie se v průměru pohyboval kolem 10 hodin. S dětmi na terapii docházely matky, které se ozvaly na základě nabídky v ordinaci pediatra. V této souvislosti by bylo zajímavé vědět, zda a nakolik byli o terapii informováni otcové a jak byl ošetřen etický i právní požadavek, aby s terapií souhlasili oba rodiče. K charakteristice situace dětí a jejich postavení v rodičovském konfliktu by přispěla i charakteristika aktuálního právního stavu (bylo už ve věci péče o děti soudem rozhodnuto předběžným opatřením či definitivně?). Práce probíhala pod zajištěnou supervizí zkušené terapeutky.

Kasuistiky samy jsou zdařilými ukázkami trpělivé a jemné psychoterapeutické práce. V následující kapitole se autorka pokouší kasuistiky z různých aspektů

analyzovat, např. z hlediska užitého herního materiálu, zachycených emocí, obsahu hry v jednotlivých fázích terapie apod. Autorka věnuje pozornost vytváření terapeutického vztahu, zvládnání odloučení od rodičů, testování terapeutky. Zde všude si diplomandka počíná tvořivě a prokazuje schopnost domýšlet psychologické jevy při terapii zachycené, reflektovat je a nacházet mezi nimi souvislosti. V další kapitole výsledky shrnuje. Konkrétní průběh terapeutické práce je doložen na hodinovém DVD záznamu terapie Karolínky.

Bylo by zajímavé položit si otázku, nakolik zachycené kasuistiky odrážejí případné společné rysy situace dětí postižených rozvodem rodičů, event. zda by bylo možné nalézt v průběhu a popisu terapie jednotlivých dětí spíše obecné projevy stresu, anebo zda prožívání a chování dětí jsou i za této situace zcela jedinečné.

Bibliografie vedle prakticky vyčerpávajícího seznamu českých prací na dané téma zahrnuje i některé klíčové i další práce psané anglicky – je zřejmé, že autorka svou práci podložila i studijně.

Mohu tedy shrnout, že tuto diplomní práci považuji za velmi zdařilou. V literárně přehledové části představuje autorka koncept a téma výstižným a přehledným způsobem, v problematice se velmi dobře orientuje. V empirické části práce jednoznačně prokazuje schopnost získané poznatky tvořivě aplikovat v psychologické a psychoterapeutické praxi. Práce se tedy právem může stát předmětem obhajoby a navrhuji hodnotit ji jak výbornou.

11.5.2012

PhDr. Jaroslav Šturma